

Ljósmynd: Kristinn Ingvarsson

Margrét Sigrún Sigurðardóttir, lektor við Viðskiptafræðideild og formaður kennslunefndar Félagsvísindasviðs Háskóla Íslands

Kennslunefnd Félagsvísindasviðs (FVS) tók til starfa með nýju sniði í september 2017. Skipulagi nefndarinnar var breytt með þeim hætti að formaður var skipaður utan nefndar af forseta sviðsins.

Ásamt formennsku í kennslunefnd sinnir formaður jafnframt kennsluþróun á sviðinu. Skipan kennslunefndar FVS veturinn 2017–2018 var eftirfarandi: Margrét Sigrún Sigurðardóttir, lektor í viðskiptafræði er formaður nefndarinnar. Aðrir nefndarmenn eru Brynhildur Flóvenz, fulltrúi Lagadeildar, Eva Marín Hlynsdóttir, fulltrúi Stjórnmalafraeðideildar, Magnús Þór Torfason, fulltrúi Viðskiptafræðideildar, Marias Halldór Gestsson, fulltrúi Hagfræðideildar, Sigrún Harðardóttir, fulltrúi Félagsráðgjafardeildar, Stella Blöndal, fulltrúi Félags- og mannvísindadeildar og Elísa Björg Grímsdóttir, fulltrúi nemenda. Kolbrún Eggertsdóttir, kennslustjóri FVS, starfar með nefndinni.

Fyrsta verkefni nýs formanns kennslunefndar var að funda, ásamt kennslustjóra, með fulltrúum deilda og deildarforsetum. Markmiðið með fundunum var að opna á samtal um kennslu og fá tilfinningu fyrir því hvaða mál sem tengdust kennslu brynnu helst á deildarforsetum sviðsins. Verkefni vetrarins tóku mið af niðurstöðum þessara funda.

Eftir fundi með nefndarmönnum og deildarforsetum var ljóst að tvö atriði sem

varða umgjörð kennslu skipta verulegu máli varðandi kennsluþróun en það eru rafrænt og efnislegt/náttúrulegt umhverfi náms og kennslu. Kennslunefnd sendi í framhaldi af þessum fundum frá sér tvær ályktanir; annars vegar um húsnæðismál kennslu og hins vegar um rafrænt námsumhverfi. Ályktanirnar voru afhentar Sigríði Sigurðardóttur, sviðsstjóra framkvæmda og tæknimála og Guðmundi Kjærnested, sviðsstjóra upplýsingatæknimála.

Eva Marín Hlynsdóttir vann ásamt Silju Báru Ómarsdóttir (fráfarandi formanni kennslunefndar FVS) að verkefninu *Verkfærakista leiðbeinandans* sem hlaut styrk úr Kennslumálasjóði. Verkefnið verður innleitt haustið 2019.

Helsta verkefni kennslunefndar FVS var gagnaöflun og greining á gæðum náms og kennslu. Haustmisseri 2017 fór í greiningu á því hvaða gögnum væri fýsilegt að safna, greina möguleika og forgangsraða. Í gagnaöflun var litið til þess starfs sem BioSeed í Bergen hefur unnið í eflingu á gæðum í kennslu og var spurningakönnun sem var lögð fyrir hjá BioSeed árið 2015 þýdd á íslensku og lögð fyrir nemendur og kennara á FVS vorið 2018. Þá var gögnum um námsumhverfi, kontakttíma, námsmat og námsefni ásamt rannsóknnum og kennslu, safnað á Vorþingi FVS sem fjallaði um gæði í kennslu (Margrét Sigrún Sigurðardóttir, 2019).

Í maí fóru sviðsforseti, formaður kennslunefndar FVS, kennslustjóri og forstöðumaður Kennslumiðstöðvar í fræðsluferð til Danmerkur. Markmið ferðarinnar var að kynna þvi hvað aðrir skólar eru að gera í tengslum við alþjóðavæðingu. Fundað var með fulltrúum frá Viðskiptaháskólanum í Kaupmannahöfn og Háskólanum í Óðinsvéum. Fundirnir voru báðir mjög lærdómsríkir og munu skila sér inn í þá vinnu sem er framundan hjá nefndinni.

Viðauki 1

Ályktun kennslunefndar FVS um húsnæðismál kennslu

Kennslunefnd FVS hefur áhyggjur af því að kennsluástaða býður almennt ekki upp á mikinn sveigjanleika og fjölbreytni í kennslu. Borð í flestum stofum eru fest niður eða bundin saman með rafmagnssnúrum sem takmarkar mjög kennsluhætti og erfitt er að skipta nemendum upp í minni umræðuhópa. Það getur tekið mikinn tíma af kennslustund ef nemendur eiga að skipta um hópa og mjög erfitt er að vinna með blandaða aðferð kennslu þar sem fyrirlestur og umræðum er blandað saman. Við teljum að þetta sé ekki í samræmi við umræðu sem hefur verið haldið á lofti í Háskóla Íslands um fjölbreytta kennsluhætti. Undantekning á þessu er stofan Á422. Mikil ánægja er með sveigjanleikann sem sú stofa býður upp á en að sama skapi þykja stólar í

stofunni mjög óþægilegir sem gerir nemendur fráhverfa stofunni. Þá er Á422 stór stofa en sambærilegan valmöguleika fyrir minni námskeið vantar.

Ályktun kennslunefndar FVS um upplýsingatækni og kennslu

Kennslunefnd FVS hefur áhyggjur af því að Ugly uppfyllir ekki þær kröfur sem góður námskeiðsvefur þarf að uppfylla. Þó Ugly

nýtist sem upplýsingagátt fyrir nemendur býður hún ekki upp á stuðning við fjölbreytta kennsluhætti og námsmat, til að mynda jafningjamat. Þeir kennarar sem hafa viljað bjóða upp á fjölbreyttari námskeiðsvef geta nýtt sér Moodle en nemendum líkar illa að vinna í tveim kerfum. Þeim þykir stökkið á milli Moodle og Ugly of mikið. Þá nota kennarar Moodle á mjög ólíkan hátt sem eykur enn á ósamræmið. Þá þykir Moodle ekki mjög aðgengilegt fyrir kennara þó að möguleikarnir

séu sannarlega margir. Nefndin telur að móta þurfi stefnu um námskeiðsvef.

Heimildir:

Margrét Sigrún Sigurðardóttir. (2019). „Maður þarf að sjá einhvern tilgang með því að mæta“ – Átaksverkefni um gæði í námi og kennslu á Félagsvísindasviði. *Tímarit Kennslumiðstöðvar Háskóla Íslands*, 7(1), 24-25. <https://doi.org/10.33112/tk.7.1.8>

Ráðstefna

Menntakvika

Guðrún Geirsdóttir, dósent við Menntavísindasvið og deildarstjóri Kennslumiðstöðvar Háskóla Íslands

Helena Sigurðardóttir, kennsluráðgjafi á Kennslumiðstöðinni á Akureyri ásamt fleiri þátttakendum á málstofu um kennsluþróun í háskólum. Ljósmynd: Sigurbjörg Jóhannesdóttir

Menntakvika er árleg rannsóknarráðstefna Menntavísindasviðs Háskóla Íslands (HÍ) þátttakendur sem ljúka viðbótardiplómu í háskólakennslufræði kynna á Menntakvikunni niðurstöður rannsókna sinna

Haustið 2018 skipulagði Kennslumiðstöð HÍ fjórar málstofur um kennsluþróun í háskólum með sautján erindum samtals. Fyrir ráðstefnuna auglýsti Kennslumiðstöð eftir erindum og uppskar vel, meðal annars voru kynningar á virkilega áhugaverðum kennsluþróunarverkefnum sem höfðu fengið styrk úr Kennslumálasjóði HÍ

Fyrsta málstofa sneri að fjarkennslu og voru flutt fjögur erindi um niðurstöður á rannsóknarverkefni sem unnið er að á Menntavísindasviði HÍ um þróun og skipulag fjarkennslu. Í annari málstofu var sjónum beint að notkun upplýsingatækni í háskólum þar voru flutt tvö erindi um notkun upplýsingatækni í verkfræði, notkun *fjarvera* (e. telepresence

robot), sem er líkamleg viðvera í gegnum vélmenni í kennslu við Háskólann á Akureyri og kynntar niðurstöður rannsókna á áhorfi nemenda á upptökur. Í þriðju málstofu var fjallað um þátttöku nemenda í námskrárgerð, rannsókn á vinnuálagi nemenda, góðar leiðir við leiðbeiningu nemenda og könnun á viðhorfum kennara til þess að vekja áhuga nemenda á námsefni. Í lokamálstofu voru fyrstu niðurstöður tveggja stórra kennsluþróunarverkefna sem unnin eru í samstarfi Verkfræði- og náttúruvísindasviðs og Félagsvísindasviðs kynntar. Verkefnið snúna að því að kanna brotthvarf nemenda á fyrstu árum í námi og ástæðum þess, svo og að skoða sérstaklega áhrif félagslegra tengsla á nám og námsframvindu. Í síðasta erindi málstofunnar voru niðurstöður könnunar á þörfum stundakennara fyrir stuðning og starfsþróun kynntar. Erindin voru flest tekin upp og eru upptökur á eftirfarandi slóð: <https://goo.gl/B6Qiz5>

Samstarf

Samstarf háskóla um námskrárgerð

Elva Björg Einarsdóttir

BORE II-verkefnið, The Bologna reform in Iceland project II, er umbótaverkefni sem er styrkt af Evrópusambandinu. Verkefnið hófst í júní 2016 og stóð fram í lok nóvember 2018. Verkefnið er á forræði mennta- og menningarmálaráðuneytisins en verkefnisstjórn er í höndum Rannsóknamiðstöðvar Íslands (Rannís). Markmið BORE II er að styðja við innleiðingu Bologna-ferlisins sem er samstarf 47 landa um eflingu gæða og hreyfanleika nemenda og starfsfólks háskóla. Í verkefninu er lögð áhersla á að auka gæði náms og kennslu með því að tryggja aðkomu stúdenta að gæðastarfi háskóla og að styðja við alþjóðavæðingu þeirra. BORE II-verkefnið hefur stutt á margvíslegan hátt við samstarf þeirra sem sinna kennsluþróun á háskólastigi og gefið þeim kost á deila reynslu og sameina krafta sína.

Kennsluþróunarfólk í háskólum á Íslandi fundaði á Akureyri 23. maí 2018 til að bera saman bækur sínar varðandi stuðning við námskrárgerð, ekki síst vegna yfirstandandi sjálfsmats skólanna þar sem áhersla er á námskrárgerð og gæði náms út frá henni. Á vinnustofunni kynntu fulltrúar ólíkra háskóla þær leiðir sem farnar hafa verið til að styðja við námskrárgerð innan háskólanna og skiptust á hugmyndum og verkfærum. Afrakstur vinnustofunnar var meðal annars gagnasafn þar sem skólarnir deila efni sem þeir nota til námskrárgerðar, sjá á vefslóðinni: <https://goo.gl/AvAFz5>